

שאלות לחזרה

מצוות ברכת המזון:

1. מה הוא המקור לכך שחייבים לברך אחרי האכילה?
2. מה הם שלושת הדברים שברכת המזון צריכה להכיל לפי הפסוק? וכיצד לומדים זאת מתוך הפסוק?
3. שלושת הברכות הראשונות בברכת המזון, מי תיקן אותם ועל מה?
4. היכן אנחנו מזכירים את ברית המילה בברכת המזון? ומדוע מזכירים את ברית המילה?
5. מה הם שני הדברים שבזכותם יורשים את הארץ?
6. מדוע מזכירים את ברית המילה לפני שמזכירים את התורה (X2)?
7. מדוע מזכירים את מלכות בית דוד?

ברכת הטוב והמטיב:

1. מה היא הסיבה האמנוית לכך שחכמים הוסיפו את ברכת הטוב והמטיב?
2. באיזה זמן תיקנו חכמים את ברכת הטוב והמטיב?
3. על מה בה "טוב" ועל מה בא "המטיב"?
4. מדוע הברכה הרביעית פותחת בברוך?
5. מה הם ברכות הרחמן שאנחנו מוסיפים בברכת המזון?

משמעות ברכת המזון:

1. כאשר עם ישראל היה במדבר, המאכל היחיד שהיה לו היה המן. מה המן לימד את עם ישראל?
2. מדוע המן היה עינוי?
3. באיזה מצב אדם יכול לשכוח את ה'?

מרכזיותה של ברכת הארץ:

1. מהיכן למדנו שעיקר קיום המצוות הוא דווקא בארץ ישראל?
2. מדוע המצב שבו עם ישראל ניזון מהמן הוא מצב לא נורמאלי?
3. האם יש עניין להתרחק מהגשמיות כדי להגיע לרוחניות?
4. מה הוא הרעיון מאחורי ברכת הזן?
5. מה הוא הרעיון מאחורי הברכה השנייה?

דיני אמירת ברכת המזון וחינוך הקטנים:

1. מדוע צריך לומר את ברכת המזון בקול?
2. באיזו שפה מותר לברך את ברכת המזון? נסו לחשוב מדוע?
3. מה הם היסודות של ברכת המזון שצריך להזכיר בכל מקרה?
4. מתי נחשב ילד לגיל חינוך?

החובה מהתורה כששבע ומדברי חכמים בכזית:

1. אדם שאכל ארוחת צהריים מתי הוא יתחייב לברך מדאורייתא ומתי הוא יהיה חייב רק מדרבנן?
2. מה הוא "הרווח" שהרוויחו עם ישראל בכך שהם מקפידים לברך ברכת המזון אפילו על כזית?
3. האם חייב לברך ברכת המזון רק אם שבע מהלחם, או שמא שביעה כוללת את כל סוגי המזון?
4. ראובן ושמעון סיימו לאכול ארוחת צהריים בישיבה, אחרי האוכל ראובן הלך לקנות לעצמו אוכל במכולת. שמעון כחבר טוב הסכים להצטרף לראובן בהליכה. באמצע הדרך נזכרו שלא ברכו ברכת המזון. הרב ששמע את טענתם אמר שראובן צריך לחזור ולברך ברכת המזון ואילו שמעון פטור. הסבר מדוע הרב פסק לראובן ושמעון כפי שפסק?
5. האם נשים חייבות בברכת המזון מהתורה או מדרבנן? פרט!

תוספת בשבתות וחגים:

1. מה הוא הכלל לגבי תוספות שמוסיפים בברכת המזון?
2. הסבר את המושג "תדיר ושאינו תדיר, תדיר קודם".
3. מה הקשר של המושג "תדיר ושאינו תדיר, תדיר קודם" לתוספות בברכת המזון?
4. ציין ליד כל אחד מהמקרים הבאים את ההלכה למעשה:
 1. התחיל את הארוחה בשבת וסיים במוצאי שבת
 2. התחיל את הארוחה בראש חודש וסיים ביום חול
 3. התחיל ביום חול וסיים בראש חודש
 4. התחיל בשבת וסיים בראש חודש

שכח לומר רצה או יעלה ויבוא:

1. יחיאל ולוי חזרו לישיבה ביום ראשון. יחיאל סיפר ללוי כי בערב שבת שכח לומר רצה, אולם הוא לא ברך שוב שהרי זו רק תוספת לברכת המזון. ואילו בשבת בבוקר הוא שכח לומר יעלה ויבוא בברכת המזון אך הפעם הוא חזר ואמר שוב ברכת המזון. האם יחיאל נהג כדין? נמק!
2. מדוע מי ששכח ונזכר אחרי תחילת הטוב והמטיב צריך לחזור ולברך את כל ברכת המזון?

ברכה במקום אכילה:

1. שמעון אכל בחדר האוכל בישיבה, ובאמצע הארוחה הוא החליט לשבת במקום אחר, היכן הוא צריך לברך?
2. אדם ששכח לברתך ברכת המזון וקשה לו לחזור למקום אכילתו מה יעשה?
3. אדם שאכל רימונים האם הוא צריך להקפיד לברך במקום סעודה?
4. איזו ברכה לכל הדעות אינו צריך לברך במקום אכילה?

עד אימתי יכול לברך:

1. במהלך מסיבת פורים התחילו לאכול ובאמצע האוכל התחילו ריקודים. כמה זמן צריכים הריקודים להמשך כדי שיהוו הפסק לעניין ברכת המזון?
2. אדם שאכל פחות מכדי שביעה ועבר זמן מהאכילה לזמן שרוצה לברך ברכת המזון מה עליו לעשות כדי להמשיך להתחייב בברכת המזון?

סימן קפ"ה:

סעיף א'

1. מהיכן למדנו שמותר לברך ברכת המזון בכל לשון? (מ"ב ס"ק א)
2. מה זוכה מי שמברך ברכת המזון בקול ומתוך הברכות? (מ"ב ס"ק א)

סעיף ג'

3. מה הסיבה לכך שהאב יברך בקול בביתו?
4. מה הם המעלות של אמרית ברכת המזון בקול? (מ"ב ס"ק ג)

סעיף ד'

5. לאחר משתה פורים יוחנן ושמעון לא יכלו כמעט לעמוד על רגליהם. יוחנן אמר מכיוון שאנחנו איננו כשירים לעמוד על הרגליים ולהתפלל אנחנו גם פטורים מברכת המזון ואילו שמעון אמר לו למרות שאנחנו שיכורים כלוט אנחנו חייבים בברכת המזון. כמו מי ההלכה ומדוע? (שו"ע ומ"ב ס"ק ד')

סעיף ה'

6. אדם ברך ברכת המזון ומצא אחר כך חיתול עם צואה לידו. האם צריך לחזור ולברך ברכת המזון במקום נקי או לא? פרט את הדעות השונות! (שו"ע ומ"ב ס"ק ה)